

ปราชญ์ชาวบ้านด้านหัตถกรรม

ข้อมูลปราชญ์ชาวบ้าน

ชื่อ - สกุล : นายอินจันทร์ อินทะชุม วันเดือนปีเกิด : 4 ตุลาคม 2483 อายุ 80 ปี

การศึกษา : ประถมศึกษาปีที่ 4 ประกอบอาชีพ : -

ที่อยู่ : บ้านเลขที่ 50/1 หมู่ที่ 10 ชุมชนบ้านหนองห้าตะวันตก ตำบลปงแสนทอง อำเภอเมืองลำปาง จังหวัดลำปาง

เบอร์โทรศัพท์ : 080-1249776

ผลงาน

การสานงอบไม้ไผ่

การถ่ายทอดผลงาน

➤ ไม่ได้มีการถ่ายทอดผลงาน เนื่องจากการสานงอบไม้ไผ่ค่อนข้างทำยาก เป็นงานฝีมือที่ต้องใช้ความละเอียดสูง และใช้เวลาทำนานพอสมควร อีกทั้ง ปัจจุบันงอบสานไม้ไผ่ไม่เป็นที่นิยมใช้แล้ว จึงไม่มีผู้สนใจมาขอศึกษาเรียนรู้วิธีการทำ

ภูมิปัญญา : การสานงอบไม้ไผ่

ที่มาภูมิปัญญา

นายอินจันทร์ อินทะชุ่ม หรือ ตาจันทร์ เดิมครอบครัวมีภูมิลำเนาอยู่ในชุมชนบ้านไร่บ้านน้อย หมู่ที่ ๕ ตำบลปงแสนทอง ประกอบอาชีพเกษตรกรรมทำนา และเลี้ยงวัว - ควาย เมื่อมีเวลาว่างก็มักจะช่วยบิดามารดา นำวัว - ควายไปเลี้ยงที่ทุ่งนาในชุมชนเสมอ จนกระทั่งเมื่อเรียนจบการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ ไม่ได้ศึกษาต่อ จึงได้ไปช่วยครอบครัวทำนาและเลี้ยงวัว - ควาย เมื่ออายุ ๑๖ ปี ได้แต่งงานมีครอบครัวจึงย้ายไปอยู่กับภรรยา ที่ชุมชนบ้านหนองห้าตะวันตก หมู่ที่ ๑๐ ตำบลปงแสนทอง และยังคงประกอบอาชีพเลี้ยงวัว - ควายเช่นเดิม จนกระทั่งวันหนึ่งได้ไปเที่ยวบ้านเพื่อนบ้านซึ่งเป็นช่างงานฝีมือทำงานจักสานหลากหลายชนิด และสินค้าขายดีมาก ด้วยความที่เป็นคนช่างสังเกตตาจันทร์จึงจดจำชิ้นงานที่ตนเองสนใจ และหากมีเวลาว่างจากการเลี้ยงวัว - ควาย ก็จะฝึกหัดทำงานจักสานที่สนใจอยู่เป็นประจำ จนกระทั่งเมื่ออายุ ๓๒ ปี ตาจันทร์ได้ศึกษาเรียนรู้และฝึกหัดทำงาน จักสานด้วยตนเองอย่างจริงจัง เริ่มตั้งแต่การสานตะกร้าข้าวข้าว การสานตะกร้าไม้ไผ่ การสานส้มไก่ การสานงอบไม้ไผ่ และการทำไม้กวาดดอกหญ้า โดยฝึกหัดและพัฒนาชิ้นงานตนเองเป็นประจำจนชำนาญ จึงได้นำไปประกอบเป็น อาชีพเสริมเรื่อยมา ปัจจุบันตาจันทร์จะทำเพียงสานตะกร้าข้าวข้าว สานตะกร้าไม้ไผ่ และสานงอบไม้ไผ่ เท่านั้น เนื่องจากมีอายุมากขึ้นประกอบกับสุขภาพไม่ค่อยแข็งแรง ซึ่งชิ้นงานส่วนใหญ่จะรับทำตามที่ถูกคำสั่งผลิตไม่ได้ทำ เพื่อไว้สำหรับขาย โดยตะกร้าข้าวข้าวไม้ไผ่ จะจำหน่ายในราคาใบละ ๕๐ บาท งอบสานไม้ไผ่ จำหน่ายในราคาใบละ ๖๐ บาท สำหรับตะกร้าสานไม้ไผ่ ราคาขึ้นอยู่กับขนาดที่ถูกคำสั่งผลิต

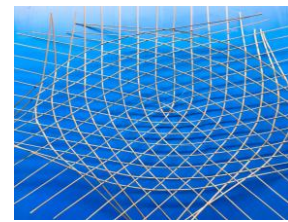
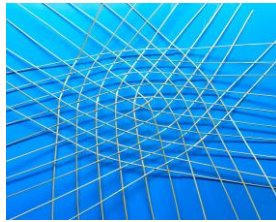
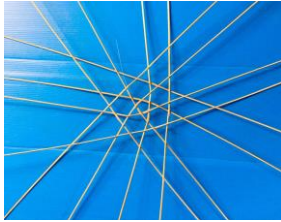
วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้

<p>๑. เส้นไม้ไผ่กลม ความยาว ๘๐ ซม.</p>	
<p>๒. ฝ้ายางพลาสติก</p>	
<p>๓. กระดาษหนังสือพิมพ์ - นิตยสาร</p>	
<p>๔. ถุงพลาสติก</p>	
<p>๕. เชือกไนลอนเส้นเล็ก - เข็มเย็บ</p>	
<p>๖. กาวลาเท็กซ์ - กรรไกร</p>	
<p>๗. แผ่นพลาสติก</p>	
<p>๘. เส้นไม้ไผ่ซีก ความยาว ๑๒๐ ซม.</p>	
<p>๙. กะละมัง เส้นผ่าศูนย์กลาง ๖๐ ซม.</p>	
<p>๑๐. รางอบ - ดอกไม้ไผ่</p>	

ขั้นตอนการทำ

การสานงอบไม้ไผ่ มีขั้นตอน ดังนี้

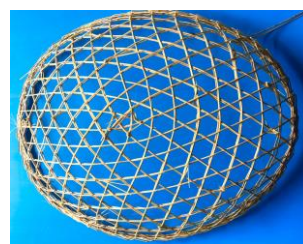
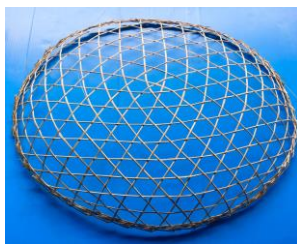
๑. นำเส้นไม้ไผ่กลม ๕ เส้น มาสานขึ้นรูปปลายแหลม ๕ มุม (ลายขัดตาแหลว) จากนั้นสานขัดกันไปเรื่อยๆ จนครบ ๔๕ เส้น จะได้ไม้ไผ่สาน ๑ ชั้น ให้ทำซ้ำแบบเดียวกันอีกหนึ่งรอบเพื่อให้ได้ไม้ไผ่สาน จำนวน ๒ ชั้น

๒. นำไม้ไผ่สานมาวางทาบบนกะละมังแล้วค่อยๆ ใช้มือกดลงไปตรงกลางและขอบด้านข้าง เพื่อต้องการขึ้นรูปไม้ไผ่สานให้เป็นงอบทรงหลังเต่า จากนั้นนำมาสานเก็บขอบ ทั้ง ๒ ชั้น

๓. นำไม้ไผ่สานทั้ง ๒ ชั้น มาวางทาบให้ตรงกันแล้วตกแต่งช่องไม้ไผ่ให้มีขนาดเท่ากัน จากนั้นใช้เส้นไม้ไผ่เสียบไว้ที่ขอบไม้ไผ่สานทั้ง ๒ ชั้น ให้ตรงกัน เพื่อแสดงสัญลักษณ์ทิศของงอบให้อยู่ในแนวเดียวกัน

๔. นำไม้ไผ่สานชั้นที่ ๑ วางบนถาดน้ำหรือกะละมัง จากนั้นตัดแผ่นพลาสติกเป็นรูปทรงตามที่ต้องการ เช่น วงกลม หรือรูปดาวแฉก นำไปทากาวลาเทกซ์แล้วติดทาบลงไปตรงกลางงอบกดให้แน่น

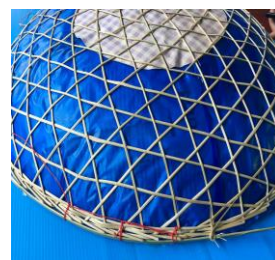
๕. ตัดผ้าพลาสติก ขนาด ๖๐ x ๖๐ ซม. แล้ววางทาบบนแผ่นไม้ไผ่สานเป็นชั้นที่ ๑ นำกระดาษหนังสือพิมพ์ หรือกระดาษนิตยสารมาวางทับเป็นชั้นที่ ๒ และตัดถุงพลาสติกให้เป็นแผ่นใหญ่มาวางทับเป็นชั้นที่ ๓

๖. นำไม้ไผ่สานชั้นที่ ๒ มาวางทับไว้บนชั้นที่ ๑ โดยให้เส้นไม้ไผ่ที่เสียบไว้ปลายขอบอยู่ในแนวเดียวกัน จากนั้นใช้กรรไกรตัดแผ่นยางพลาสติก กระดาษ และถุงพลาสติกให้เป็นวงกลมตามรูปร่างไม้ไผ่สาน แล้วใช้ตอกไม้ไผ่มัดไม้ไผ่สานชั้นที่ ๑ และชั้นที่ ๒ ไว้ด้วยกันให้แน่น

๗. ใช้กรรไกรตัดตกแต่งขอบให้มิดชิดสวยงาม จากนั้นนำเส้นไม้ไผ่ซีกทาบลงไปชิดขอบไม้ไผ่สานแล้วใช้เข็มร้อยเชือกไนลอนเย็บเก็บขอบของบ่อไม้ไผ่โดยรอบให้แน่นอีกครั้งหนึ่ง

๘. นำตัวบ่อมาใส่รังอบโดยให้รังอบอยู่ตรงกลาง ใช้ตอกไม้ไผ่มัดรังอบและตัวบ่อไว้ให้แน่นเป็นอันเสร็จ

